

تقی شامخی*

امان از بوروکراسی اداری

در کشور ما شرایطی که آتش‌سوزی طبیعی در عرصه‌های جنگلی اتفاق بیفتد، کم و نادر است در حالی که در برخی کشورها مانند استرالیا یا مناطق دیگر شرایط برای حریق‌های طبیعی وجود دارد و از این‌رو آنها خود را برای مقابله با این پدیده آماده کرده‌اند. اما در فصلی که در آن به سر می‌بریم زمینه برای تبدیل شدن یک اشتباه کوچک به یک حریق بزرگ وجود دارد، مشابه آنچه این روزها در جنگل‌های ارسباران اتفاق افتاده و بخشی از این جنگل ارزشمند در حال سوختن است.

دامداران و گردشگران از جمله گروه‌های هاستند که باید در روشن کردن هر آتشی تمام جوانب را در نظر بگیرند. همچنین مسافرانی که از جاده‌های حادث شده در مناطق حرکت می‌کنند باید توجه داشته باشند یک ته سیگار هم توان آن را دارد که بخش بزرگی از عرصه‌های طبیعی ما را به خاکستر تبدیل کند.

موقعیت جغرافیایی ایران باعث شده عرصه‌های جنگلی بسیار محدود باشد و کمتر از ۱۰ درصد کشور را شامل شود. در این میان جنگل‌های شمال و ارسباران مساحت کمتری را نیز در برمی‌گیرند؛ به‌طوری که مساحت جنگل‌های ارسباران تنها شامل ۱۶۴ هزار هکتار می‌شود. بخشی از این جنگل‌ها جزو مناطق حفاظت شده و پارک ملی است که توسط سازمان حفاظت محیط زیست اداره می‌شود.

از آنجا که این جنگل‌ها در کوهستان‌هایی واقع شده که به شکلی در تلاقی جنگل‌های هیرکانی و جنگل‌های زاگرس است، از نظر ویژگی‌های اکولوژیک منطقه ویژه‌ای تلقی می‌شود؛ به این معنا که گونه‌های خاص گیاهی و جانوری در جنگل‌های ارسباران داریم که مشابه آنها در زاگرس و البرز دیده نمی‌شود. بنابراین حفاظت از چنین منطقه‌ای که در تلاقی دو اکوسیستم است، برای ما حایز اهمیت بالایی است و هر کشوری که چنین شرایط و اکوسیستم منحصر و فردی را داشته باشد از آن به شکل جدی حفاظت می‌کند. در قانون آمده است؛ زمانی که آتش‌سوزی در عرصه‌های جنگلی اتفاق می‌افتد، تمام ادارات و نهادهایی که در محل هستند موظفند با سازمان جنگل‌ها همکاری کنند تا آتش خاموش شود. اگر این هماهنگی در زمان حریق سرعت لازم را ندارد به واسطه بوروکراسی است که ما در تمام ادارات داریم.

تا این همکاری‌ها روی زمین عملی شود زمان بسیار حساسی را از دست داده‌ایم، در حالی که اگر می‌توانستیم سرعت عمل خود را بالا ببریم، گستره آتش بسیار محدود و کنترل آن به سادگی امکان‌پذیر می‌شد.

اما متأسفانه در شرایط موجود شاهدیم تا زمانی که هماهنگی‌ها انجام شود، آتش‌سوزی گسترش پیدا کرده و مبارزه با آن بسیار دشوار است. از این‌رو به نظر می‌رسد برای آنکه شاهد اتفاقاتی که این روزها در جنگل‌های ارسباران می‌افتد نباشیم، باید سعی کنیم چالاک‌تری را در بخش اداری و هماهنگی بالا ببریم تا بتوانیم از سرمایه‌های طبیعی خود به شکل بهتری حفاظت و آن را به آیندگان منتقل کنیم.

*فعال محیط زیست در حوزه جنگل

منبع: روزنامه اعتماد